

Compliance Programma - Mededinging Instructie

Het belang van een compliance programma

- 1 Een goed compliance programma bevordert de naleving van de Mededingingswet.
- 2 Het overtreden van de Mededingingswet kan voor een bedrijf resulteren in hoge boetes. Bovendien kunnen de bestuurders van het bedrijf, maar ook de aandeelhouders (moedermaatschappijen en ook investeringsmaatschappijen), mogelijk aansprakelijk zijn voor overtredingen door het bedrijf. Daarnaast kan het bedrijf door derden worden geconfronteerd met civiele schadeclaims. Een goed compliance programma is daarom cruciaal: het voorkomt dan wel verkleint deze risico's aanzienlijk.

Uitgangspunten voor een effectief compliance programma

- 3 Een compliance programma is alleen effectief indien de gehele organisatie het nut en de noodzaak ervan kent. Er moet voldoende draagvlak bestaan voor het programma. Het bestuur moet uitdragen dat het compliance programma een essentieel onderdeel is van het beleid van de onderneming.
- 4 Voor de effectiviteit van het programma is het daarnaast belangrijk dat er een compliance officer wordt aangesteld die (mede)verantwoordelijk is voor het opstellen, de implementatie en de naleving van het compliance programma. Deze functionaris dient over voldoende middelen (team/budget) en bevoegdheden te beschikken om deze taken uit te voeren.

De drie stappen voor het opstellen van een compliance programma

- 5 Een compliance programma moet rekening houden met de dagelijkse activiteiten van het bedrijf. Een programma waarin alle relevante regelgeving uitvoerig wordt besproken maar dit niet in de relevante context plaatst zal weinig effectief zijn. Het programma moet daarom worden afgestemd op de relevante risico's.

Stap 1: Identificering van de risico's

- 6 De eerste stap bij het opstellen van een goed compliance programma is het identificeren van de concrete risico's die de onderneming loopt ten aanzien van de mededingingsregels. Deze risico's hangen onder meer af van de omvang van de onderneming (groot/klein), de sector waarin de onderneming actief is en de concrete bedrijfsactiviteiten.
- 7 Bij het identificeren van de risico's moet bijvoorbeeld worden gekeken of de onderneming:
 - veel contact heeft met concurrerende ondernemingen, bijvoorbeeld tijdens congressen of andere overlegstructuren;
 - samenwerkingsverbanden/strategische allianties heeft met concurrenten;
 - werkt met verticale (distributie) overeenkomsten die de concurrentie kunnen beperken;
 - expansie plannen heeft waarbij wordt gekeken naar mogelijke overnames of fusies; of
 - over een economische machtspositie beschikt.

Stap 2: Bepaling van de omvang van de risico's

- 8 Nadat de concrete risico's in beeld zijn gebracht, is de volgende stap om de omvang van deze risico's in kaart te brengen. Dit is noodzakelijk om te bepalen op welke specifieke risico's het compliance programma zich moet richten.

- 9 Hoewel alle overtredingen van de Mededingingswet tot een boete kunnen leiden, hangt de hoogte van een mogelijke boete af van de ernst en de duur van de overtreding. Afspraken, dan wel afstemming van gedrag tussen concurrenten hebben al snel grote gevolgen voor de mededinging en leiden daardoor tot de hoogste boetes. Het vermijden van dergelijke afspraken heeft daarom prioriteit. Hetzelfde geldt voor beperkende afspraken in distributie overeenkomsten, zoals verticale prijsbinding of de beperking van internetverkopen. Deze afspraken worden gezien als ernstige beperkingen van de concurrentie.
- 10 Een voorbeeld: stel dat op een bepaalde markt concurrenten zijn aangesloten bij dezelfde ondernemingsvereniging. Als deze vereniging regelmatig vergadert, bestaat het risico dat onderling (al dan niet bewust) concurrentiegevoelige informatie wordt uitgewisseld. Dit is in strijd met de mededingingswet en kan hoge boetes tot gevolg hebben. Gedragsregels met betrekking tot de participatie in de ondernemingsvereniging kunnen dergelijke overtredingen voorkomen en moeten daarom een belangrijk onderdeel vormen van het compliance programma.

Stap 3: Formulering van beleid en procedures ter voorkoming van de geïdentificeerde risico's

- 11 Als de omvang van de concrete risico's in kaart is gebracht, kan het compliance programma daarop worden ingericht. Neem het hierboven genoemde voorbeeld. Medewerkers die de onderneming vertegenwoordigen bij de vergaderingen moeten op de hoogte zijn welke informatie wel en welke informatie niet kan worden gedeeld. Daarnaast moeten zij worden geïnformeerd over hoe zij zich moeten gedragen indien er concurrentiegevoelige informatie wordt uitgewisseld. Het is namelijk noodzakelijk dat de onderneming (via zijn medewerkers) zich publiekelijk distantieert van de uitwisseling van concurrentiegevoelige informatie om aansprakelijkheid te voorkomen. Door concreet beleid op te stellen en de medewerkers te trainen, weten zij wat is toegestaan en hoe moet worden gehandeld als een dergelijke overtreding zich voordoet.

Controle en actualisering van het compliance programma en training van betrokken medewerkers

- 12 Het opstellen van een compliance programma alleen is niet voldoende. Het is belangrijk om regelmatig te controleren of het compliance programma nog voldoet. De bedrijfsvoering kan veranderen waardoor mogelijk nieuwe risico's ontstaan of reeds bekende risico's anders moeten worden ingeschat. Onderdeel van een goed compliance programma is dat er concrete momenten en mechanismen zijn om te controleren of het programma nog up to date is.
- 13 Voor de effectiviteit is het daarnaast van belang dat de medewerkers die het meest in aanraking komen met mogelijke risico's zich bewust zijn van de kaders van de mededingingsregels. Dit kan worden bereikt door middel van regelmatige trainingen met praktische voorbeelden en updates over relevante ontwikkelingen.
- 14 Een mededingingsadvocaat kan u adviseren bij het opstellen van een compliance programma en het geven van trainingen. Hij of zij kan u ondersteunen bij het in kaart brengen van de risico's en de impact daarvan en bij het opstellen van beleid en procedures ter naleving van de Mededingingswet.

Contactgegevens Van Doorne

Sarah Beeston

T: 020 - 67 89 650

M: 06 - 22 69 78 49

E: beeston@vandoorne.com

Anouk Rutten

T: 020 - 67 89 279

M: 06 - 52 37 33 16

E: rutten@vandoorne.com

U kunt ook vragen naar een van de andere advocaten van de sectie Mededingingsrecht van Van Doorne.